

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-448/17

**EOS KSI Slovensko s. r. o.
versus
Ján Danko
ja
Margita Danková**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Krajský súd v Prešove)

Eelotsusetaotlus – Tarbijakrediidilepingud – Direktiiv 93/13/EMÜ – Ebaõiglased lepingutingimused – Artikli 4 lõige 2 ja artikkel 5 – Kohustus koostada lepingutingimused selges ja arusaadavas keeles – Artikkel 7 – Niisuguste isikute või ühenduste pöördumine kohtu poole, kellel on õigustatud huvi kaitsta tarbijaid ebaõiglaste lepingutingimuste kasutamise eest – Riigisisesed õigusnormid, mis allutavad tarbijakaitseühingu menetlusse astumise võimaluse tarbija nõusolekule – Tarbijakrediit – Direktiiv 87/102/EMÜ – Artikli 4 lõige 2 – Kohustus märkida kirjalikus lepingus ära krediidi kulukuse aastamäär – Leping, mis sisaldab üksnes krediidi kulukuse aastamäära matemaatilist valemit, millele ei ole lisatud arvutuse tegemiseks vajalikke andmeid

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (kaheksas koda) 20. septembri 2018. aasta otsus

1. *Tarbijakaitse – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Direktiiv 93/13 – Meetmed, mille eesmärk on teha lõpp ebaõiglaste tingimuste kasutamisele – Menetlusautonoomia – Võrdväarsuse põhimõte – Riigisisesed õigusnormid, mis seavad tarbijakaitseühenduse võimaluse maksekäsu kiirmenetluses tarbija kasuks menetlusse astuda sõltuvusse tingimusest, et tarbija ise on maksekäsu vaidlustanud – Lubamatus – Tingimus*

(Nõukogu direktiiv 93/13)

2. *Tarbijakaitse – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Direktiiv 93/13 – Maksekäsu kiirmenetlus – Riigisisesed õigusnormid, mis näevad maksekäsu tegemise faasis ette lepingutingimuste ebaõigluse kontrolli – Kohtuametniku, kes ei ole kohtunik, pädevus teha maksekäsk – Vastulause esitamise õigusele väga lühikese tähtaja seadmine – Tarbija esitatud vastulause põhistamise nõue – Lubamatus – Tingimus*

(Nõukogu direktiiv 93/13)

3. *Tarbijakaitse – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Direktiiv 93/13 – Kohaldamisala – Tingimused, mis määratlevad lepingu põhiobjekti või puudutavad hinna ja tasu vastavust vastutehinguna pakutavatele teenustele või kaupadele – Tarbijakrediidi kulukust puudutav tingimus – Selges ja arusaadavas keeles koostatud tingimus – Hindamiskriteeriumid – Intressimäära ja krediidi kulukuse aastamäära ning viimatinimetatu arvutamiseks vajalike andmete esitamata jätmine – Riigisese kohtu hinnangu jaoks otsustava tähtsusega asjaolu*

(Nõukogu direktiiv 93/13, artikli 4 lõige 2)

1. Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes, koostoimes võrdväarsuse põhimõttega, tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused riigisisised normid, nagu põhikohtuasjas kõne all olevad, mis ei luba tarbijakaitseühendusel üht tarbijat puudutavas maksekäsu kiirmenetluses tarbija huvides menetlusse astuda ja esitada maksekäsule vastulauset, kui tarbija ise ei ole maksekäsku vaidlustanud, juhul kui nendes riigisisestest normides on kehtestatud tarbijakaitseühenduste menetlusse astumisele liidu õigusel rajanevates vaidlustes ebasoodsamad tingimused kui üksnes riigisisesel õigusel rajanevates vaidlustes niisuguse ühenduse suhtes kehtivad menetlusse astumise tingimused; viimast tuleb kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul.

(vt punkt 43 ja resolutsiooni punkt 1)

2. Direktiivi 93/13 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused riigisisised õigusnormid, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, mis – nähes tarbija suhtes maksekäsu tegemise staadiumis ette müüja või teenuse osutaja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduvate tingimuste ebaõigluse kontrolli – ühelt poolt annavad kohtuametnikule, kes ei ole kohtunik, pädevuse teha maksekäsk, ja teiselt poolt näevad ette, et tähtaeg, mille jooksul vastulause esitada tuleb, on piiratud viieteistkümne päevaga ning et vastulause peab olema sisuliselt põhistatud; vastuolu esineb juhul, kui niisugune omal algatusel kontroll ei ole ette nähtud maksekäsu täitmise staadiumis, mida tuleb kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul.

Asjaolu, et riigisiseste õigusnormidega antakse maksekäsu tegemise pädevus ametnikule, kes ei ole kohtunik, ei kahjusta direktiivi 93/13 soovitud toime säilitamist, kui kohtulik kontroll ebaõiglaste tingimuste puudumise üle lepingus on ette nähtud kas maksekäsu täitmise staadiumis või vastulause esitamise korral.

Nagu sai aga märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 46, tagab see, et niisugune kontroll on võimalik ainult vastulause staadiumis, direktiivi 93/13 soovitud toime vaid siis, kui tarbijaid ei heidutata niisugust vastulauset esitamast.

Põhikohtuasjas on riigisisestest õigusnormides nähtud ette ainult 15-päevane tähtaeg, mille jooksul tarbija võib esitada maksekäsule vastulause; samuti on neis normides nõutud, et vastulause oleks sisuliselt põhistatud.

Seega esineb selliste õigusnormide puhul arvestatav risk, et asjasse puutuv tarbija ei esita vastulauset, mis on nõutud selleks, et kõnealuse lepingus sisalduvate tingimuste omal algatusel kontrolli teostaks kohtunik.

(vt punktid 50–54 ja resolutsiooni punkt 2)

3. Direktiivi 93/13 artikli 4 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui tarbijakrediidilepingus ei ole esiteks märgitud krediidi kulukuse aastamäära ja on ära toodud üksnes krediidi kulukuse aastamäära arvutamise valem, millele ei ole lisatud arvutuse tegemiseks vajalikke andmeid, ja teiseks, kui lepingus ei ole ära toodud intressimäära, siis on niisugune asjaolu otsustav asjasse puutuva riigisisese kohtu läbiviidavas analüüsis selle kohta, kas tarbijakrediidilepingus sisalduvat krediidi kulukuse aastamäära käsitlevat tingimust tuleb pidada selle sätte mõttes selgelt ja arusaadavalt koostatuks.

Asjaolu, et kõne all olevas krediidilepingus ei ole märgitud krediidi kulukuse aastamäära, võib olla otsustava tähtsusega riigisisese kohtu poolt läbiviidava analüüsi raames, tegemaks kindlaks, kas laenulepingu kulusid käsitlev tingimus, milles krediidi kulukuse aastamäära ei mainita, on sõnastatud selgelt ja arusaadavalt direktiivi 93/13 artikli 4 tähenduses. Juhul kui see nii ei ole, on siseriiklik kohus pädev hindama sellise tingimuse ebaõiglust direktiivi 93/13 artikli 3 tähenduses (vt selle kohta 16. novembri 2010. aasta kohtumäärus Pphotovost, C-76/10, EU:C:2010:685, punktid 71 ja 72).

Tuleb lisada, et niisugune olukord, nagu põhikohtuasjas, kus kõnealune lepingutingimus sisaldab üksnes krediidi kulukuse aastamäära arvutamise matemaatilist valemit, millele ei ole lisatud tehte tegemiseks vajalikke andmeid, tuleb võrdsustada krediidi kulukuse aastamäära märkimata jätmisega laenulepingus.

Nimelt ei saa asuda seisukohale, nagu oleks tarbijal niisuguses olukorras täies ulatuses teada sõlmitava lepingu täitmise tingimused, millega ta lepingu sõlmimisel nõustub, ning kõik asjaolud, mis võivad tema kohustuse ulatust mõjutada.

(vt punktid 65–68 ja resolutsiooni punkt 3)